

اداره مخصوصه

در سعادت‌ده باب عالی جاده سنده

محل اداره :

مکتبه کلیفه کرمان

صحراء

۱۳۲۶

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علومدن باحث هفتہ‌ایق رساله در

در سعادت‌ده نسخه‌ی ۰۰ پاره در

مؤسس‌ری : ابوالعلا زین‌العابدین - ح . اشرف ادیب

سننه‌ایکی	الی آیاهی	در سعادت‌ده
۶۰	۴۰	۶۰
۴۰	۸۰	ولا یات‌ده
۴۰	۸۰	مدلاک اجنبیه‌ده

قیرل‌دن مقوا بورو ابله کوندریلپرسه سنوی
۲۰ غروش فضلہ آنیر

در سعادت‌ده پوسته ابله کوندریلپرسه ولایات بدی اخذداونور.

تاریخ تأسیسی :
۱۱ نمرز ۳۲۴

بوکونلارده عثمانلیلرده یکین براز حیات کورولیور . حادثات اخیره نک انتاج ایده جکی سوء عاقبی نظر اتباهه آدیلرده ایچلرندن برچوق ارباب بصیرت شرقده ، غربده اظهار فعالیته باشلا دیلر . ابرار ملتندن حقه ظهیر اوله حق جماعتله تشکل ایدرک عدالت، شریعته نصرتده بولنه بی ، افکار حریتی نشرایتمک ، آمال تارمار امتی بر نقطه ده برلشیدرمه ک ایچجون صوک در جهه چالیشمی کندیلرینه متختم بروظیفه بیلدلر . بواسر خطیره ایسے عربی برجردیه نشری صورتیله باشلا دیلر . بواسر خطیره ایسے صالحی تشکیل ایدن افرادک کوندن کونه آرتقده اولدینی کورمکله قریر العینز .

جناب حقدن امیدیز نیازیز او درک جمعیت حقدن باشقه برشی اولیان وقصد معظمنه ظفریاب اولسون ده مسامعی مشکوره سندن يالکنر مسلمانلر دکل ، بالعموم شرقیلر حصه سعادتی آلسون .

نصر مغیسی مردم شجع محمد عبد

هامش — استاد مرحومک و قتیله یازمش اولدینی بواسر مقاله ده موضوع بحث اولان جریده عربیه اکبر امتدن هرسکلی خواجه قدری افدى حضرت لرینک اون اون ایکی سنه اول قاهره ده چیقاردینی جریده اوله جقدر .

یاربی ، نه اولور دی ، شیخ مرحوم حیاتده اوله یدی ده آمانک ، تنبیانک تحقق ایدیکنی کوره بیدی !

میزان شعرانی

— ۲۴ نومبر دن ما بعد —

ادله شرعیه واقوال ائمه مشاهده اولنان « اختلافات ظاهريه » بومیزانک محتوى اولدینی قواعده بالاطراف ایصال فکر و نظر ایدنلر نزدنده تمامها مرففع اولور .

بعضلرک : « علمای دیندن ایکی فرقه آره سندکی اختلاف حقیق ، حمل و توجیه ایله مرففع اولماز » دیمه لری ، میزانک احتوا ایدیکی قواعده بیلمدکارینه محمول اولور . زیرا بالاده سویلریکن اوزرده قواعد میزانه اطلاع حاصل ایدن ذاته کوره ، ائمه شریعت اقوالی بینشده رفعی ممکن اولیه حق بر اختلاف حقیقی بولنسی امر محالدر . بو افاده منک تجربه صحیحون ، هر بر حدیث شریف ایله اکا مقابل وارد اولان دیکر حدیث شریفه و هر بر قول مجتهه ایله مقابل بولنان دیکر قول مجتهه عطف انظر ایدیکن ! کورور - کنرکه مطلقا برى تخفیف ، دیکری ده تشدیدی متضمندر ، و هر ایکی قسمک رجال خصوصیه وارد . معاشر مکلفین ، اعمال مکلفه بیه حین مباشرتلرنده ، استعدادات ذاتیه لرینه کوره کندی قسملرینه آیریلرلر .

مسئله واحدده ، بزم ایچجون بری « مخفف » دیکری « مشدد » اولهرق ، ایکی قول بولنامق ممکن دکلدر . بوندن بشقه ، برمیله ده اوج و حتی درت قول اجتماع ایدیکی کی ، بر قاج جهقی جامع بر قول مفصل ده موجود اولور . واقف کنه شریعت ومطلع مشارب

عقیده قدری عطالله ، مسکتكه تفسیر ایدنلر دیندن چیقمش ، صراط مستقیم شریعتدن صافیش ، ضال ، مضل بر طاق حریفلردر .

هیچ برمسلمان شبهه ایتزرک شوزمانده ملتک حقوقی مدافعه ده بولنق هر مؤمن مکلف اوژرینه فرض عنیدر . حال بوکه مسلمانلری بو هرج و مسجدن قورتارمه ده ، اسکی مجد و شرفلرینی استرداد ، کندیلرنده چوقدن سونن عزم و غیرتی اویاندیرمه بیه یکانه سائق اولان عقائد صحیحه اسلامیه بی تذکیر ایله عیون اتباهی آچق علمایه دوشربروظیفه در .

اوست ، بودعوت خیر او نلرک ذمته مو دوعدر . مسلمانلرده کی آثار تأخر و انحطاطک منشائی بر طاقلرینک توهمی کی نه عقیده قدردر ، نه ده سائر عقائد اسلامیه در . حال حاضریزی بو عقیده ده نسبت ایتک ایکی تقیضی بربرینه نسبت ایته بیه ، بلکه حرارتی قاره ، برودتی آتشه نسبت ایته بیه بکزز .

اوست ، مسلمانلر نشانلرینی متعاقب نشوء غرور ظفرله سرمست اولدیلر . بوحالده ایکن ایکی مدهش صدمه ده معروض قالدیلرکه بربی شرقدن جنکیز خان ایله احفادینک هجوی ، دیکری غربدن بوتون آوروپالیلرک ملکتله استیلاسی ایدی . زمان نشوهد کلن بویله بر صدمه نک ملته متنانت خاطر بر اقامی ، قلوبه دهشت ویرمی قانون طبیعت اقتضاسندندر . صوکره مسلمانلر برچوق حکومتلره آیرلرلر ، ناھل بر طاق امرایه منقاد اولدیلر . حاکمک امیرلر امتك اخلاقی ایچون برب جرثومه فساد ایدی ، باشلرینه کلن بلاذرک یکانه سبی هپ بونلر ایدی . آرتق قلوبه ضعف و مسکنن چوکدی . کیمسدہ علوهت قالمادی . نظرلر معظمات اموری کورمیرک جزئیات ایله اوغر اشمه ده ، هر فرد ، دیکرینک ضررینه چالیشمیه ، اونک فالغی استهمه ده هم ده هیچ بر سبب صحیح اولقیزین ایسته ده بیه باشلا دی . غایه حیات ، ذوق حیات بواولدی ! مسکنن ، یاس بوکونکی حالی حاضر لایه حق درجه بی بولدی . بونکله برابر بن حق محضه ترجمان اولهرق سویلرم که قبله ده بوعقائد طاهره یکین اویاندیجنه ، ذهنلرده بو عقائدک آثاری تجلی بیه باشلا دیجنه ، حقائق اسلامیه علمای راسخین آره سنده تداول ایدوب طور دیجنه بوملت ایچون اصلا اولوم یوقدر . چونکه ملت بر مرض اجتماعیه طویله حق اولور سه بالغانمش اولدینی عقائد صحیحه نک سایه قوتنه اوندن هر حالده یاقه سنی قورتاره رق شانلى ماضیسی اude ایدر ، اقدام ترقیسی بالغایان مواني قیار آثار ، طریق حکمت وبصیرته کیره رک وطنی تخلیصه ، کندیسی محو ایله تهدید ایدن اقوامک نظر طمعنی تدهیشه ظفریاب اولور . بوده پک او زاق بر آتی بیه فالش دکلدر . حادثات تاریخینه بونی تأیید ایدیور :

ایشته عثمانلیلر اوقدر مدهش صدماته [تاتارلرک ، اهل ، صلیک مهاجمانی] معروض قالدقدن صوکره بیه سیلکنوب قالقدیلر ، اقطار عاله ار دولر سوق ایتدىلر : قتوحاتی آله بیلریکنے ایلری کوتور دیلر . بزرمانلر غرب حمکدارانی کندیلرینه منقاد ایلرلر . حتی عثمانلی پادشاهلری دولتلر آراسنده سلطان اعظم عنوانیله یاد ایدیلر اولدی .

کورورده «نصرة للدين» اصلاح ایدر ایسه جناب حق کندیستی نعیم رضاسیله مبشر ایلسون .

ایشته میزان مابین الامه انتشاره بوصورتله باشلادی . باعث تالیفی اولان اسبابک باشلیجه‌سی ، جانب رحمت سبحانی‌دین وارد اولان : «الله تعالیٰ عن وجل ، دین و حیدندن کافه اینیاسنه وحی و توصیه ایلدیکی بر مشروع ایله سزی ده مکلف بیورمشدر . او «مشروع» ایسه دین الهینک اس الاساسی اولان توحید و طاعتی متحداً اقامه ایچه‌کز ، اصل دین اولان بخصوصه متفرق اولماکزدر ! » [۱] مالکده کی حکم شریف الهی ایله عامل اولق ابوابی اخوان دینه کشاد ایتك املی ایدی . تاکه هر بر مسلم معاملات ناسه متعلق مسائله ، انسانلرک تفاوت حال و شانلرینه کوره ، احکام شرعیه‌نک متفاوت اولمنده کی حکمت لطیفه ربایه‌نی لا یقیله ادرک ایتسون ده ، اقامه دین الهیده طریق تفرقه صامیه‌رق سائے بالجمله مسلمین ایله وفاق و اتحاد اوزره بولنسون . سبیل حقه اهتدای تابع اولدینی مذهب امامه منحصر بیلمیوب ، مذاهب سائے ائمه‌نک ده کافه ربلوندن هدایت اوزره بولندقلرینه اعتقاد خصوصنده قلبی لسانه ، لسانی قلبیه اشتراک ایتسون . بوصورتله ، ائمه دین الهی یه قارشی ، ادب‌ایفاسی لازم کلن حقوق حرمت و رعایتی تمام‌آیفا ایتش اوللقه برابر ، اعتقاد صحیحک منافع دنیویه و آخر ویه‌سندن ده حقیله استفاده ایلسون .

[۱] آیت جلیله شرع اکم من الدین ماوصی «نوحًا والذی اوحینا اليك وما وصينا به ابراهیم وموسى وعیسی ان اقیروا الدين ولا تفرقوا فيه ؟» مروهظه: اس الاس دین، نوچیدایله طافت اولسنه وکافه اینیای عظامک مأموریت اقامه‌سته شارکت ایلدکاری «اصل دین» ده لاجرم بوکیفتی بولفسنه نظرآ، آیت جلیله‌ده محمد، نوح، ابراهیم، موسی، علیهم السلام ذکر ایلدیش اولملری، «ذکر جزء اراده کل» قیلندندر. بناء عليه آیت کریمه‌ده اینیای عظام حضراتک جله‌سی ذکر او لغش حکمنده در. «لفظة دین» ده «قصود» جمع اینیانک ، جانب احادیثدن بلا تناقض عناً تلقی بیوردقی دیندر . اقتضای زمان و امریجه ناسه کوره تخلاف ابدن اقسام شرعیه ، بونص عالی حکمندن خارجدر . محی‌الدین عربی رضی‌الله عنہ کی بوا آیت جلیله‌بی صورت نفسی‌لری «تفسیر هندی» ده وجہ آتنی اوزره مندرجدر :

قال ابن هری قدس سره فی قوله تعالیٰ :

«شرع لكم من الدين» المطلق الذي وصى جميع الانبياء باقامته واجتماعهم عليه وعدم تفرقهم فيه . وهو اصل الدين . اى التوحيد والمعدل وعلم الماء المغير عنه الایمان بالله واليوم الآخر دون فروع الشريائع التي اختلفوا فيها بحسب المصلح كاو ضاع الطاعات والعبادات والمعاملات كما قال تعالیٰ «لكل جعلنا منكم شرفة ومنهاجاً فالدين القيم هو الملة اراق بما لا يتغير في المعلوم ولا لامال . والشريعة هي المثلقة بما يتغير من القواعد والاضاع» .

مائی: ابن هری قدس سره «شرع لكم من الدين» آیت جلیله‌سی تقدیرنده بیورر : اودین مطلق که، جناب حق ، آنی اقامه ایتك و اکا متابعت اوزره اجتماع ایدوب متفرق اولماکزرنی امر بیورمشدر ؛ اصل دین ایشته بودر . یعنی توحید ایله عدل و «علم معاد» تعبیر اولان وجود باری یه و یوم آخره ایمان در . ائمه دینک ، مقتضیات مصالح ناسه کوره ، اختلاف ایلدکاری او ضاع طاعات ، صور عبادات ایله وجوده معاملات بو حکمندن مستندر . بواستنیان بیانآ جناب حق « لکل جعلنا منکم شرفةً و منهاجاً» بیورمشدر . مائی:

ناس اولان شخص حاذق ایسه آنلری « تخفیف » و « تشدید » اعتباریله متناسب اولدقدلری اقسامه تقسیم ایدر، اختلافه مرتفع اولور . امام شافعی و سائر ائمه دین بیورمشدر : «ایکی حدیث و یا ایکی قول ، حکماً یکدیگریله تعارض ایدرلر ایسه ؛ هرایکیستنک اعمالی یعنی ابقاء حکملری ، برینک اعمالیله دیگرینک الغائبندن اولی در ». بوصورت ، مقام ایمانک مقتضای کالیدر . چونکه هر ایکیستنک ده تطبیق و عمل اولنه حق محللری وارد . علی الحصوص ، جناب حق ، بزرله اصول و قواعد دینیه بی بکمالها اقامه ایمه‌هزی و اركان شریعی اینه‌امدن محافظه ایچون — دین الهیده متفرق اولقدن توق ایله‌هزی امر بیورمشدر .

حمد اولسون او الله عدیم المثاله که : شعار الهیه‌سی حقیله اقامه ایتمک ، دین مینیمزی مقام احترامندن دوشورمه‌مک ایچون بزرله بومیزانک محتوى اولدینی قواعد متبیه و رصینه دائرة‌سنده عامل اولمازمی‌الهام ایتدی ؛ شاهزاده سعادتی ، محجة‌الیضاپی واضح‌آرائو تعیین بیوردی . بو مقام حمدده ، سهای احادیثه رفع بنان ایقان ایله ، قائمًا بالایمان شهادت ایده‌رم که : آللله سائره یوقدر ، موجودیتی ادعا اولانلر مخترات وهم بشردر . یالکز نظری و شریکی بولنیان او الله عظیم الشان وارد . بر شهادت ایله که : مخلصاً قائلی ، سعیداً اراء‌کنشین ریاض جنان اولور . مظہر امان اولور . ینه شهادت ایده‌رم که : سید و مولامن ، سید نبی آدم «محمد المصطفی». صلی الله علیه وسلم افدن ، او خالق ازلی وابدینک عبد محترم ورسول مکرمیدر . آنی کافه خلقی او زرینه تفضیل ایدرک ، سعادت دارینی واحسن حاليتني تأمین ایلیه‌جک بر «شریعت سمحا» ایله بعث و ارسال بیوردی . صلوات الله علیه وعلى سائر الانبياء والمرسلين ، الى يوم الدين .

* * *

توفیق صمدانی ایله وجوده کلن بو «میزان» بر اثر نفیس وعالیقدردر . محتوى اولدینی قواعده رعایت ، ظاهرده یکدیگرینه مبانی کورین ادله شرعیه واقوال ائمه بینلرینی حقیقت شریعتده جمع و توفیقه ، اولین و آخریندن بو آنه قدر ورود ایدن و بعد زین ورود ایده‌جک اولان ائمه مجتهدین ایله آندری تقليد ایدنلر اقوالی مابینی تو زین و تألفه الى يوم القيام خادم اولور .

بویله بر اثرک دیکر زمانه بربشة‌سی طرفین وجوده کتیرلریکنی بیلمیورم . بنم آنی تأليف ایدیشم ، معاصرینم اولان اکا برشایع اسلام واعلام ائمه دین اشارتلریله واقع اولدی .

دست تداوله اهدا ایمزن دن اول کندیلرینه ارائه ایله دیدم که : «بن بوکتابی نظر مطالعه کردن چکمذکوه نشر ایتمک ایسته‌م . قول ایدرسه کز ابقا ، مندرجاتنه راضی اولمازسـه کز امحـا ایدیلـیـر . زیرا بن وفاقی سوده ، اختلافین اکراه ایده‌رم . علی الحصوص ، قواعد دینیه‌ده اختلافی قطیعاً آرزو ایتم . ولو اختلاف ، دیکر بر قوم ایچون موجب رحمت اولسون . بناءً علیه ، هر کیم محتویاتنده بر خلل

تجھیل و مسارعتی سد ایلماری اقتضا ایدر . زیرا عجله ایله باطل اولدینه حکم ایلدکاری قولک صاحبی ، بالاخره او قولک اصل شریعته مستند اولدینی سند و برهانی یوزلرینه قارشی اظهار واقمه ایدر ، صحبت اجتهادی اذعانه کندیلرینی محبور ایلر ، خجیل اولورلر ، که بو کی خجالتلرده ، باعث تفرق قلوب اولمقدہ ، نفاقدن اشاغی قالماز .

ایشته بو کیفیتلر ، میزانی تأییفده کی نیات و مقاصدیمک بعض اقسامیدر . اعمال ایسه نیاته تابعدر ؛ هر شخص خیر و شردن نیته کوره مرزوق اولور .

اخوان دین ! میزانک ، ذوق حقیقیسنه واصل اولمک ایستاریسے کن انی تائی ایله مطالعه ایلیکنر ! کتاب الطهاره یه قدر درج ایتدیکمز فصلری تمامیله کوزدن کچیرمکسزین ، اعتراض وردہ تصدی ایلیکنر ! ایچکنرده ، او فضولی مطالعه دن صکرده ، معارضه یه تصدی ایدنلر بولنور . فقط موضوع کتابک غرباتی حسیبله آنلر معارضه لرنده معذور درلر . زیرا آئیده بخش کله جک اوزرہ انلر اقرانی میانندہ میزانک احتوا ایلاریکی ذوق عالی بی ادراک ایچون ، اقتضا ایدن سلامت فکریه بی حائز اولانلر بک آز تصادف ایدیلر .

[امام شعرانی (رضی الله عنہ) ظاهر و باطنی مکمل ، شرع طاهر الہینک ظهور و بطونه اطلاعی اکمل ، هرایکی قسمہ دائر وجودم کتیردیک آثار مهمه و برکزیده اقتدار بی نهایه سنه شاهد اعدل ، بر عالم ذی وقار رباني و مرشد صادق الارشاد صمدانی ایدی . اویله فرض ایدم که : بزاو استاد فاضلک حلقة تدریسنده یز . «علم میزانی» بزرگ ، سلیمانی مخصوصه لریله بالذات کندیلری تقریر بیوره جقلر . صورت تقریر لرنده کی «آهنگ عربی» بعضلر خوش کلیه بیلر . آنلر درسہ دوام ایدوب ایتمامکده مختار درلر ، بزشرکای درسیمک : «اولئک هم المفلحون» وصف صمدانیسنه مظہر اولان سعدا جملہ سندن بولنلرینی آزو ایده رز . استادیمک آرزو سی ده بوم کزده در . ایشته درسہ ابتداء بیور بیورلر .]

بسم الله الرحمن الرحيم

ائمه مجتهدین ایله آنلری تقلید ایدنلر اقوالنک کافھسی ، الى یوم الدین شعاع نور شریعته محاطدر . بر صورتله که اقوال مذکوره دن بر قولی شریعت مطهره بخار جنده کورمک ، عدم محضده وجود عینی مشاهده ایمک قبیلنندن اوله رق امر محالدر . بونک بویله اولدینه حقیله اطلاع حاصل ایمک ایستاریسے کنر ، سزی ارشاد ایلیه جکم شو حقیقت اوکنده کوز بجه تأمل و تدبر ایدیکنر !

یقیناً ، جازماً بیا ملیسکنر ، نفس کنرده مرتبہ تحقیقه ایصال ایمکیسکنرکه : شریعت مطهره ، اسر و نهیه متعلق و ذات خلاف اولان یعنی بین الائمه صورت تلقیسنه اختلاف اولنان هر بر مسئله ده ، یا تشدید و یا تخفیق حاوی اوله رق ، ایکی مرتبه او زرہ وارد اولمشدر . بعض مقلدینک ظن ایتدکاری کبی مرتبہ واحده او زرہ دکل .

قبلًا صحبتہ اعتقاد اولنیان بر شیئی لساناً اظهار ایمک ، مظہر ذم نبوی اولان نفاق اصغردر . حتی جناب حق ده ، منافقین کفاری کفر والحادلرینه ضم نفاق ایتمرندن طولایی : (یا ایها الرسول لا یحزنك الذين یسارعون فی الکفر من الالهین قالوا امنا با فواههم ولم تؤمن قلوبهم) نظم قاهریله ، ذم کفر لرینه ضمیمه ، نفاق لری حسیبله ده ذم بیور مشدیر . مآل عالیسی : «ایا رسول محترم ! نقاب اسلام آلتندہ ستر کفره چالیشہرق ، قلبًا مؤمن اولمقلقلری حالبه ، لسانلریله ایان ایتدکاری نی سویلیان منافقین کفارک کفر ده مسارتی ، یعنی فرصت بولدجہ مقتضیات کفره تبعیته اضرار مسلمین ایچون کیزلى کیزلى اقوال منافقانه صرف ایلماری ، ساعی بالفساد اولمک سی محزون ایتسون » .

معلومدرکه ، جناب حق اهل کفری هر ہانکی بر وصف ایله تعییب ایش ایسه او وصف دن و آنک شبه صورتی اولان سائز ہر درلو اوصاف دن توقی و مجانب ایمک ، احرار مسلمین ایچون ، بطریق الاولی الزمدر .

الله ذوالجلال بونظم جلیلندہ اهل کفری صفت نفاق ایله ده تعییب بیور میش . بناءً علیه ، مسلمینه کوره : نفاق اکبر و اصغری ، حتی شبه نفاق اولان هر شی و هر حرکت ، صورت مطلقہ ده حر امدر . نفاق نہ در جملہ ده باعث تفرق قلوب اوله جنی ایسه محتاج بیان دکادر . بویله قلبي قولندن متبااعد اولیوب و فقط تابی بولندکاری مذاہب قواعدینه مخالف اجتہاده بولنان دیکر بر صاحب اجتہاد قولنی هان رد و ابطاله مسارت کوسترن ارباب تقلیدکده باب

«صور عبادات و ابوعاصم ماماً لانه میزدن هر بیکنر ایچون آری آری طریق ومنهاج وضع ایلدک » دیکدر . بناءً علیه « دین قم » علوم ایله اعمالدہ تغیر قبول ایتیان احکامک متعاقیدر . شربعت ایسه ، قواعد واوضاً مدن قابل تغیر اولان اقسامه تفاق ایدر .

﴿ صاحب کشاف زمحشی علیه رحمة الباری دخی آبیت جاہی شر صورتہ شسیر بیورر : شرع لكم من الدين » دین محمد و دین نوح عالم اسلام ایله ایکی سی ماہیندہ ورود ایدن ابیای عظامک دنی .

﴿ بوراده آدم علیہ السلام خارج رانلشدر . تفسیر : جناب حق او انبیای اعلامک دائره دینده ، مرکز اشتراکلری اولان مشروعی «ان اقیروا الدين ولا تنفرقوا فيه » قول شریفیله ایضاً بورد . بوندن مراد : توحید ذات حقله ذات ذوالجلال نه طاعت ، رسول و کتبیله یوم جزاہ ایان ، الحصل بر شخصلک انلر اقامه ایله داخل دائره دین اوله جنی احکام سائزه دو .

حضرت حق جل شانه ، بتوول جلیلندہ ، احوال ام ، راجح اولان مصالحه متعلق شرایعی اراده بیور مانشدر . زیرا او شرایع اقصای احوال ناسه کوره مختلف و متفہ ندر . انلر حقنده کی حکمی « لکل جعلنا منکم شرعاً ومنهاجا » قول سچانیسیله تعیین بیور مشدیر .

﴿ امام شعرانی علیه رحمة الباری ، بونص مکرمی یعنی « شرع لكم الخ » آیت کریمه - فی تأییف میزانه باعث اولان اسبابک الا ظمیمی اوله ردق ایاره بیور میش اولدینهندن ، بزده حکم منیفنک تماعاً اکلاشمیسیچون ، ایکی عظیم دعامة دینک صورت تفسیر لرینی ذکر ایلدک .

جناب محی الدینک ، فهم عائی قرآنکی قوتلرینی ایسه ، نفس قوت یله منحیراً مشاهده ایلر . والله اعلم .

مآل آیت جلیله : استطاعتکن مرتبه سنده ، الله ذو الجلالدن اتقا ایدیکن . یعنی وسعکن یتدیکی قدر ، اوامرینه اتباع و نواهی سندن مجانب ایلیکن ! مآل حدیث نبوی : سزه بر شی امر ایدر ایسم ، استطاعتکن مرتبه سفی ایفایه چالیشکن ! .. ایشته تکالیف شرعیه قاعده بودر . « قوی » عنیمت و تشدید دائره سنده ایفای تکالیف شرعیه مقتدر بولند بجه آکا مرتبه تخفیف ایله عمله رخصت ویریله من . زیرا بوصورت بالاخره بیان ایده جکن اوزره دین ایله تلاعوب دیکندر . كذلك « ضعیفه » ده اقوی امر مرتبه سنه صعود ایله عنیمت و تشدید دائره سنده عامل اولیه امر ایدیله من . فقط کنیسی تکلف ایدوب ده تکالیف مشدده یی ایفایلهمک ایستر ایسه وجه شرعی بولندیغی تقدیره آکاده ممانعت اوله ماز . شو ایضاً حاتدن اکلاشیله جنی اوزره ، تخفیف ایله تشدید مرتبه لری دائره شریعته ترتیب وجوبی اوزرینه مرتبدر . بحضورک توهم ایتکاری کی ترتیب تحریری اوزرینه دکل .

[۱] نیت فاسدہ ایله ایشلیرسه « مکروه » اولور . ایشته بوبش قسم ، شریعتک مجموعیدر .

ما بعدی وار

عمر اطفی

حدیث فکر

مادیونک شباهیله آنلرک بطلانی

ایشته بو نظریه حقنده عالمک ویردیکی حکم . ذاتاً بالفرض بو نظریه تسلیم ایدلیسه بیله ینه خالقه احتیاجدن وارسته قالمق قابل اوله ماز . زیرا اوزمان دینورکه : پک اعلا ، یابو حیوانات بحریه یی کیم وجوده کتیردی ؟

هیهات ! خالقک موجودی مسئله سی اویله رد و قبولیه او غر اشیله جق مسائل مشکوکه صرمه سنده دکادر . زیرا بو مسئله بدیهیات عقیله نک اک باشلو جه لرنندندر . هم بو بداهتک انکاری کتب طیه ده جنون فصلنده ذکر ایدلک ایحاب ایدر . چونکه جنونک انواعی همان ده ناقاب تعداد دیه جک درجه ده چو قدر . انکار صانع مسئله سنک علمادن بر قسمنک عقوله عارض اوله او هامدن باشه برسیدن نشت ایتمدیکنه دلیل حسی آراییرسه اونلرکه بو جحد و انکاری متعاقب ، کویا علمه استناداً ایراد ایتکاری خرافات و خیالات درکه بر قسمی یوقاریده نقل ایتدک .

مادیونک اک ایاری کانیه بو مسئله اوزرینه مباحثه یه کیریشه جک اولورسه کن کورور سکنکه مباحثه سائمه حقنده سرد مطالعات ایستدیکی زمان خارجنه چیقمامق ایستدیکی اصول و قواعد ثابتة علمی کلیاً اون نورده اویله صاحجه صبان سو زلر سویله یه باشلارکه مکتب چو جقلاری بیله سویلمکدن صیقیلر .

ذاتاً مسئله عارضی یعنی عقله صوکردن خطور ایدن خواطردن اولماسه یدی نتایجی سخافت و خفت رأیک بو در که سنه ایمزردی . بو سوزپیزک صحنه ینه اونلرک سوزلریله تایید ایمه منزی ایسترسه کن سزه

ظاهر بینان اوایکی مرتبه آرم سنده تناقض کوره رک دوچار اختلاف اولدیلر . نفس الامر ده ایسه نه اختلاف وارد ، نه ده تناقض . زیرا مجموع شریعت ، باعتبار الاصل یا امره ، یانه رجوع ایدر . او جهه سویله دیکمز اوزره کرک امر کوک نهی « تخفیف و تشدید » مرتبه لری اوزرینه حد ذاتلرنده ، ایکیشتر قسمه منقسم اولورلر : « امر خفیف ، امر شدید .. نهی خفیف ، نهی شدید ». بودرت قسمدن صوکره « مباح » قسمی کلیرکه ، طرفی مستویدر . یعنی ، بر فعل مباح ، نیت صالحه ایله ایشلیرسه « مندوب » اولور [۱] نیت فاسدہ ایله ایشلیرسه « مکروه » اولور . ایشته بوبش قسم ، شریعتک مجموعیدر .

کلم ایضاً حنه : بعض علاماً « امر مطلق » ی « وجوب حازم » ه حمل ایتدیلر . یعنی امر مطلقده اصل اولان وجوبدر ، اتبعاعی جزمآ و قطعاً واجدر ، دیدیلر . که بوصورت تشدیدی تضمین ایدر .

دیکر بعضیلری ده : امر مطلق [۲] « ندب » ه محملدر ؛ اتبعاعی مندوب ، ایفاسنه ترغیب مه تضییدر ، دیدیلر . که بوصورت تشدیدی تخفیفی متضمندر .

کذلك ، نهی مطلق [۳] ده ، بعض علاماً طرفندن تحریه ، دیکر بعضلری طرفندن کراهته حمل اولندی ، که بوصور تدریکه اولکیسی تشدیدی ، ایکنچیسی تخفیفی متضمندر . افراد امت میانده ایسه ، هرایکی مرتبه نک رجال مخصوصه سی وارد . تکالیف شرعیه یی ایفایه حین مباشر تلننده جسم و ایمانلرینک ضعف و قوتنه کوره او ایکی مرتبه نک بربیله عامل اولورلر .

جسماً وایماناً قوی و متحمل اولانلر ، کرک نفس شریعته صراحةً وارد اولان و کرک تابعی بولندقلری مذهبیه برابر مذاهب سائمه جه قواعد اصلیه شریعته استنباط اولان اواخر مذاهب اک شدیدیه مکلف طوتیلورلر . مرتبه ایمان ایله قوه جسمانیه جه ضعیف بولانلر ایسه كذلك اصل شریعته نص صريح ایله وارد اولان وکنی مذهبیله دیکر مذاهب ائمه سی طرفاندن اصول شریعته استخراج ایدیلین اقسام اوامر و نواهینک مراتب خفیفه سیله مکلف اولورلر .

نه کیم جناب خلاق رحیم ، بومعنایه اشارته ، خطاب عام اوله رق « فاتقوا الله ما تستطعتم » فرمانتی ، نجی کریمی ده « اذا امرتكم باسم فائزونا منه ما تستطعتم » امرینی اصدار بیور دیلر .

[۱] « مندوب » ایشلیرسی ترکیه راجح و ستلزم شربات اولان امر مباح .. ایفاسی عدم ایفاسنه مرجع اولان امر مطلق .

[۲] « امر مطلق » امر مقیدک حندي . امر مقیده هموم ایله مخصوصه تکرار ایله مرره و اعاده به دلالات ابدیه جه قران و لور . امر مطلقده او قرائی بودن .

[۳] « نهی مطلق » زماناً ، مکاناً ، حالاً نویقو ، تقییدی ، تخصیصی متضمن اولیان نهیدر . موجی نهی ایتدیکی شپئی ابدیاً ترک ایمکندر .